

НАСТАВНО-УМЕТНИЧКОМ ВЕЋУ
ФАКУЛТЕТА ЛИКОВНИХ УМЕТНОСТИ У БЕОГРАДУ
Париска 16
11000 Београд

СЕНАТУ УНИВЕРЗИТЕТА УМЕТНОСТИ У БЕОГРАДУ
Косанчићев венац 29
11000 Београд

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ И ОДБРАНУ ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА И
ПИСАНОГ РАДА

“ПРОЦЕС-ПРАЋЕЊЕ ЗАПИСА КРОЗ ПРОСТОР И ВРЕМЕ”, *Просторна, вишемедијска поставка*

Кандидата мр Иване Стојаковић

Комисија за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта **“ПРОЦЕС-ПРАЋЕЊЕ ЗАПИСА КРОЗ ПРОСТОР И ВРЕМЕ”, *Просторна, вишемедијска поставка*** кандидаткиње мрИване Стојаковић именована је на 461. седници Наставно – уметничког већа ФЛУ 4.9.2019.године радила је у саставу:

Др ум Зоран Димовски, ванредни професор ФЛУ

Др ум Адам Пантић, ванредни професор ФЛУ

Др ум Симонида Рајчевић, ванредни професор ФЛУ

Мр Марко Лађушић, редовни професор ФПУ

Мр Радомир Кнежевић, редовни професор ФЛУ(ментор)

и донела следећи закључак:

Биографија кандидаткиње:

Ивана Стојаковић рођена је у Београду 1976. год. Дипломске студије на Факултету ликовних уметности у Београду завршава 2003. год на одсеку за сликарство у класи проф. Слободана Роксандића, а магистарске 2010. год. у класи проф. Чедомира Васића. Тренутно је докторант, на истом факултету, у класи проф. Радимира Кнежевића.

У току магистарских студија била је стипендиста *Републичке фондације за развој научног и уметничког подмлатка*. За време истих, а за израду магистарске тезе, добила је трогодишњу стипендију *Darmasiswa RI* индонежанске владе за не-дипломске студије на универзитету уметности СТСИ у Бандунгу (Индонезија). Сарадњу са индонзијом наставила је и стипендијом *KNB* за мастер студије на Технолошком универзитету у Бандунгу, од 2010. до 2013. год.

До сада је реализовала дванаест самосталних изложби и перформанса у Србији и Индонезији и учествовала на преко осамдесет групних изложби у земљи и иностранству.

Добитник је неколико награда за свој рад: Награда за цртеж *12. Бијенала цртежа студената СЦГ*, Београд (2003.год.), Награда за цртеж *8. Новембарског салона* у Краљеву (2008.год.), Награда за концептуални рад *8. интернационалне изложбе Жене сликари*, Мајданпек (2009 год.), и похвалу жирија за видео рад *Први Круг*, *8. мултимедиалног фестивала Патософирање*, Смедерево (2012.год).

Радила је као наставник ликовне културе у *О.Ш. Ј.Ј.Змај* у Обреновцу (2003 - 05). На Универзитету *Maranataу* Бандунгу (Индонезија) 2012/13 била је хонорарно

ангажована као асистент за цртанје и видеографију. Трнутно је у статусу самосталног уметника.

Члан је УЛУС-а од 2004. год.

Анализа рада:

Докторски уметнички пројекат мр Иване Стојаковић под називом **ПРОЦЕС-ПРАЋЕЊЕ ЗАПИСА КРОЗ ПРОСТОР И ВРЕМЕ, Просторна , вишемедијска поставка** састоји се из два дела , изложбе која је реализована у Галерији Дома културе у Обреновцу 19.новембра 2019. године, и писаног дела у коме се образлаже уметничка креација и методе које ће бити примењене при реализацији овог пројекта.

Поставка у Галерији Дома културе у Обреновцу , визелни део докторског уметничког пројекта је просторна инсталација , врло прецизно и пажљиво постављена у пространој галерији . Посебна пажња је посвећена распореду низова носача отисака , папири који су претрпели велики број преклапања боје, отиснуте под великим притиском, у дужем временском периоду. Трагови овако третираног поступка видљиви су на сваком од комада папира .

Рад на овом уметничком пројекту ослоњен је на претходна истраживања која је кандидаткиња навела у хронолошком осврту, да би објаснила смисао процеса који је суштински део овог рада.

Вишеслојност докторског уметничког пројекта **ПРОЦЕС-ПРАЋЕЊЕ ЗАПИСА КРОЗ ПРОСТОР И ВРЕМЕ ,Просторна вишемедијска поставка** ,постављена је у наслову теме у којој су се компримовала претходна искуства и формирала основа за овај пројекат . Самим тим што је поменут процес време се укључује као посебна категорија . Да би се пратило време припремљен је поступак документовања , други облик праћења јесте путем сагледавања сложености поступка таложења бесконачног низа отисака. Документовање је посебан ток који уметнички пројекат објашњава са другачије позиције, у овом случају то су фотографије и видеозаписи.

У делу који обрађује теоријски и историјски оквир, значајан за питање процеса и промене тежишта уметничке опсервације .

Критички осврт референата

Писани део докторског уметничког пројекта **ПРОЦЕС-ПРАЋЕЊЕ ЗАПИСА КРОЗ ПРОСТОР И ВРЕМЕ** подељен је у неколико поглавља. После уводног дела следи –Историјски и

теоријски оквир- део у ком прецизним одабиром литературе и текстова који представљају упориште за рад кандидаткиње. Појашњавајући појам процеса ,пролази кроз историјске етапе у којима се тежиште пажње стваралаца преноси са форме на идеју , са завршене форме на ток и развој , на процес. У том смислу креће се од –опредмећивања и дематеријализације уметничког дела . Процес постаје уметничко дело. Простор и време су чиниоци који добијају посебно читање и тумачење .

Почетак бављења уметничким истраживањима почиње објашњењем рефлексивног поступка , што описује као прву фазу у свом раду. Првој фази припадају још три дела а то су улазак у графику , уметност мултиоригинала . Затим следи –ка тродимензионалном отиску-, и -серија-. Избор графичке технике је у овом случају примаран, али поступак коришћења идеје иде ка нечему што се супротставља идеји више истих отисака , отисци се понављају на једном носачу , једном папиру. Поменути идеја о серији потпуно се окреће ка неком виду збирних акумулација.Акумулација једне те исте матрице , матрице која није ни прављена да носи причу , матрица носи материју , материја се отискује и иде ка пуњењу до осећања треће димензије.

Наведена –друга – фаза, кроз коју је Ивана Стојаковић пролазила , -аутоматизам- дуализам, потом –материја- , појашњава како је дошла до материје којој се посветила у свом докторском уметничком пројекту . Аутоматизам , као неконтролисани рефлекс , има за циљ, пре свега, искључивање наратива . Материја је феномен сама за себе, у поступку нагомилавања одређена физичка својства показују карактер , те се током процеса дешавају посебне ситуације у којима уметник реагује тог трнутка . Поново је у ишчекивању новог стања материје да би испитао нову реакцију.

-Трећа фаза- је састављена из три дела -ритуал –репетиција-, -боја алхемија-. Препуштајући се тренутним импулсима ,а не њиховом планирању , принцип рада постаје аутоматски, монотон и ритуалан, како каже ауторка у свом образложењу.

Примећујући даље да удаљавање процеса од размишљања о формалним односима боје , форме , текстуре , материје и усредсређивање на чисту активност управљања пресом компетативни и медитативни моменат бивају изржајнији над темом.

На овај начин процес се издвојио као самодовољан елемент ликовног дела и не зависи од дела као уобличене форме.

Што се тиче односа са простором , идеја је да се дводимензионална површина у постојку постављања промишља као просторна инсталација.

Полазна литература

Широк списак литературе , који је кандидаткиња навела ,предочава намеру да истражи одређене појмове везане за процес и уметност у којој форма није носилац и тежиште рада.

Литература:

- Барт, Ролан, *Смрт аутора*, Бекер Мирослав (уредник), Сувремене књижевне теорије, Загреб, Свеучилишна наклада Либер, 1999.
- Бењамин, Волтер, *Уметничко дело у раздобљу техничке репродукције*, превод: Сњешка Кнежевић, Живот умјетности 6, 1968.
- Ван ден Берг, Хуберт и Фендерс, Валтер, *Лексикон авангарде*, Службени гласник, 2013, превод Споменка Крајшевић
- Gold, Sarah, and de Jongh Karlyn, *Personal structures: Time-Space-Existence*, Global ArtAffairs Foundation, Bonn, Germany, 2011.
- Gold, Sarah, and de Jongh Karlyn, *Personal structures: Time-Space-Existence*, Global ArtAffairs Foundation, in cooperation with Global Art Center Foundation, 2013.
- Гомперц, Вил, *Шта гледаш? 150 година модерне уметности у трептају ока*, Дерета, Београд, 2015.
- Гројс, Борис, *Учинити ствари видљивима*, Стратегије сувремене умјетности, Музеј сувремене умјетности Загреб, Библиотека Рефлексије, 2006.
- Groom, Amelia (editor of compilation), *Time: Document of Contemporary Art*, Whitechapel Gallery, London, 2013.
- Денегри, Јеша, *Једна могућа историја модерне уметности: Београд као интернационална уметничка сцена 1965-2006*, 2. Измењени и допуњено издање, Signature, БИГЗ, Музеј савремене уметности, Београд, 2009.
- Пругар, Крешимир – приредио, *Слика и антислика Јулије Книфер и проблем репрезентације*, Центар за визуелне студије, Загреб, 2017.
- Вујаклија, Милан, *Лексикон страних речи и израза*, Просвета, Београд, 1991.
- Еко, Умберто, *Како се пише дипломски рад*, Народна књига и Алфа, Београд, 2000.
- Jullie, H. Reiss, *From Mergin to Centre: The Space of Instalation art*, Massachusetts Institut od technology, 1999.
- Јунг, Карл Густав, *Психологија и алхемија*, Напријед, Загреб, 1984.
- Копецки, Бранка, Конференција : *Проблематика односа између креације и научног истраживања*, Универзитет уметности у Београду, 2010.
- Кроули, Алистер, *Осам предавања о јоги*, електронско издање, Hnumachis XI Oaza Ordo Templi Orientis, Београд, 2008.
- Лор, Дени, *Историја уметности XX века*, Београд, Арс Клио, Нови Сад, Музеј Савремене уметности Војводине, 2014.

- Мијушковић, Слободан, *Од самодовољности до смрти сликарства. Уметничке теорије (и праксе) руске авангарде*, електронско издање аутора, прво издање ,Геопоетика , Београд 1998.
- O'Doherty, Бриан, *Inside the White Cube (The Ideology of the Gallery Space)*, Introduction by Thomas McEvelley, The Lapis Press, San Francisco 1986.
- Пијановић П. и Глигоријевић Љ. – уредници, *Ликовне свеске од 1 - 9*, Завод за уџбенике и наставна средства, Универзитет уметности у Београду, Београд, 1996.
- Прелевић Маја и Попивоца Марта (2004): *Clubbing као перформанс – концептуално и чулно*, Сцена – часопис за позоришну уметност, број 4, година XL (октобар-децембар), Нови Сад
- Протић, Миодраг, *Облик и време*, Нолит, Београд, 1979
- Рабинович, Владимир, *Алхемија као феномен средњевековне културе*, Просвета, Београд, 1989.
- Станковић, Маја, *Флуидни контекст. Контекстуалне праксе у савременој уметности*, Факултет за медије и комуникације, Београд, 2015.
- Трифуновић, Лазар, *Сликарско правци двадесетог века*, Просвета, Приштина, 1982.
- Ђинкул, Љиљана, *Чувари уметничке тајне*, Слио, Београд, 2002.
- Флоренски, Павел, *Простор и време у уметничким делима*, Београд, Службени гласник, 2013.
- Фуко, Мишел, *Технологије сопства, Списи о позној антици и раном хришћанству*, Капрос, 2014.
- Шмит, Зигфрид.Ј, *Естетски процеси*, Градина, Ниш, 1975.
- Шуваковић, Мишко, *Епистемологија уметности*, Београд, 2007.
- Шуваковић, Мишко, *Појмовник модерне и постмодерне ликовне уметности и праксе после 1950*, Београд, Српска академија наука и уметности, Нови Сад, Прометеј, 1999.

- **Вебографија:**

- Bass, Jackueynee, *Nowhere from Here, Contemporary Art and Buddhism*, 2004.
- [https://www.academia.edu/37995930/Nowhere from Here Contemporary Art and Buddhism](https://www.academia.edu/37995930/Nowhere_from_Here_Contemporary_Art_and_Buddhism)
- Бошковић, Јасмина, *Ворхолове Брило кутије и Дантоов свет уметности*,
- <https://pulse.rs/vorholove-brilo-kutije-i-dantoov-svet-umetnosti-2/>

- Бурио, Николас, *Релациона естетика*
- <https://www.scribd.com/document/52592851/Bourriaud-Nikolas-Burio-Relaciona-Eстетика>
- *Galerija bez zidova*
- o <https://www.beforeafter.rs/kultura/galerija-bez-zidova/>
- Danto, Arthur, *The End of Art : A Philosophical Defense* , 1996.
- o https://www.researchgate.net/publication/335653893_Arthur_Danto_and_the_End_of_Art
- De Marija, Walter, *Meaningless work*, 1960.
- o <http://id3419.securedata.net/artnotart/fluxus/wdemaria-meaninglesswork.html>
- Duvernoy, Sophie, *Turning Heartbeats into Art, one person at a Time – Interview with Japanese Artist Sasaki*
- o <https://www.laweekly.com/turning-heartbeats-into-art-one-person-at-a-time-interview-with-japanese-artist-sasaki/>
- Моррис, Роберт, *Анти форм*
- o <https://www.artforum.com/print/196804/anti-form-36618>
- Tsuda, Rasa, *Heartbeat is the beginning: Interview with Heartbeat Sasaki*
- o <http://azito-art.com/topics/heartbeat-is-the-beginning-interview-with-heartbeat-sasaki/>
- <https://www.theartstory.org/artist/on-kawara/>
- <https://impulsportal.net/index.php/kultura/ostale-umjetnosti/19135-od-1-do-beskonacno-poljski-slikar-posvetio-pola-zivota-vizualizaciji-vremena>
- <https://www.livescience.com/56941-great-salt-lake.html>
- <https://hyperallergic.com/356762/as-the-great-salt-lake-dries-up-spiral-jetty-may-be-marooned/>

- **Видеографија**

- *Видео појмовник уметности и теорије 20. века*, 22 ауторске емисије теоретичара уметности Мишка Шуваковића, АРТ телевизија Београд, 2000/01.
- *How to paint like Ad Reinhardt*, Corey D'Augustine, 2017.
 - <https://www.youtube.com/watch?v=jSGGHmTXA3o>
- *Pollock 51*, Hans Namuth, 1951.
 - <https://www.youtube.com/watch?v=CrVE-WQBcYQ>
- *Walking in an Exaggerated Manner Around the Perimeter of a Square*, [Bruce Nauman](#), 1967.
 - https://www.youtube.com/watch?v=x7DWz_jMtR4&list=PLS4d9KORL5Bcl4k-3_fhBuclWcnkYZsOD&index=4

Оцена резултата и закључак са образложењем уметничког доприноса рада

Докторски уметнички пројекат **ПРОЦЕС-ПРАЋЕЊЕ ЗАПИСА КРОЗ ПРОСТОР И ВРЕМЕ, Просторна ,вишемедијска поставка** кандидаткиње мр Иване Стојаковић своју посебност гради на питању времена, као категорије која се уградила у појам уметничког дела .Имајући у виду да је полазиште било у поступку стандардне форме графичког отиска матрице која носи боју на папир ,појам времена је плод врло сложеног процеса преиспитивања граничних вредности и тумачења ликовних и визуелних појмова . Ако се има у виду да је графика уметност мултиоригинала , једном матрицом се направи тираж оригиналних отисака , какав је резултат након вишегодишњег понављања отиска на истој подлози ?Питање: “Како посматрати визуелну уметност чији видљиви део више не чини саставни елемент дела” које је поставио Харолд Земан сада је пред нама.Једним делом ово питање се односи и на пројекат Иване Стојаковић. Одговор на ово питање резултирао је изложбом која је део

овог уметничког пројекта, енергија која је потрошена да се отисци умноже до границе издржљивости папира , да енергија у смислу физичке силе која се користи за отискивање , поновљена концентрација на питање отиска , свест о трајању које је везано за живот , намера да се овај деценијски процес настави као животни циклус.

Имајући у виду сву сложеност пројекта који је задат темом , прецизно и јасно разматрање у писаном делу докторског уметничког пројекта, сложену вишемедијску изложбу, комисија сматра да је кандидаткиња мр Ивана Стојаковић успешно реализовала и представила јавности свој уметнички пројекат и предлаже Наставно уметничком већу Факултета ликовних уметности да усвоји овај извештај и достави Сенату Универзитета уметности како би се могао одредити датум одбране .

Др ум. Зоран Димовски , ванредни професор ФЛУ

Др ум. Адам Пантић, ванредни професор ФЛУ

Др ум. Симонида Рајчевић, ванредни професор ФЛУ

мр Марко Лађушић, редовни професор ФЛУ

мр Радомир Кнежевић, редовни професор ФЛУ (ментор)